

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

de gemeenteraad

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

rm 2015.867

Doorkiesnummer

E-mailadres

Aantal bijlagen

Datum

13 oktober 2015

Onderwerp

Huisvesting statushouders

Op 17 september heeft het college de raad een eerste startnotitie toegezegd over de huisvesting van 700 extra statushouders aan de raad. In deze notitie lichten wij allereerst onze beslissing toe om ons vooral te richten op statushouders. Vervolgens gaan wij in op de vragen: waar verwachten we grootschalige huisvesting te realiseren, wat is het tijdpad, hoe betrekken we de burgers van de stad erbij, met welke partners werken we hieraan samen en wat zijn de financiële randvoorwaarden.

Den Haag heeft de wettelijke taak van het rijk om dit jaar nog 555 en in 2016 naar verwachting 1.200 vluchtelingen met een verblijfsvergunning onderdak te bieden. Het college heeft besloten de verantwoordelijkheid te nemen om nog eens 700 statushouders extra te huisvesten. Den Haag kiest daarvoor om de volle asielzoekerscentra te ontlasten en zo een bijdrage te leveren aan een structurele, samenhangende aanpak. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat we niet alleen zorgen voor onderdak, maar ook voor begeleiding, school voor de kinderen, dagbesteding, taal, hulp bij psychische en maatschappelijke problemen en aandacht voor welzijn.

Het rijk heeft tevens een dringend appèl gedaan op alle gemeenten in het land om ook tijdelijke noodopvang te bieden. Daar komen we in de paragraaf 'Waar komt de huisvesting' op terug.

Wat gaan we doen?

Afgelopen maand heeft het college 65 statushouders kunnen huisvesten in corporatiewoningen verspreid over de hele stad. En naar verwachting kunnen er op korte termijn 240 statushouders worden gehuisvest. In 2016 gaan we 2.150 statushouders huisvesten (restant 2015 van 250 plus de taakstelling in 2016 van 1200

Inlichtingen bij

plus de 700 extra). De realisatie van deze huisvestingsopgave mag niet leiden tot de situatie dat andere mensen de kansen op een woning kleiner zien worden of verspelen. Dat betekent dat we creatieve oplossingen moeten zoeken door bijvoorbeeld leegstaande kantoorpanden en verzorgingshuizen te gebruiken of tijdelijke woonunits te bouwen. We onderzoeken ook de mogelijkheid van 'co-housing', zoals in de raadsvergadering van 17 september is voorgesteld.

Het is staande praktijk dat statushouders, waaronder gezinnen, op verschillende locaties, verspreid over de stad, gehuisvest worden. Dat beleid verandert niet. Maar gelet op de grote opgave waarvoor wij staan, zijn er ook grootschalige locaties nodig waar tijdelijke woonunits gebouwd zullen worden. Uiteraard zal er elke keer een financiële afweging moeten worden gemaakt. In buurten waar voorzieningen worden gecreëerd streeft het college naar beperkte groepshuisvesting. Daarbij wordt bij de beslissing of ergens een groepshuisvestingslocatie kan komen altijd afgewogen wat de impact zal zijn voor de omgeving. Het college neemt de eindverantwoordelijkheid voor de keuzes en legt daarbij uit welke maatregelen getroffen worden om de opvang goed te laten verlopen.

Waar komt de huisvesting?

Zowel kleine wooneenheden als grootschaliger opvang kunnen overal in de stad worden gerealiseerd. Op dit moment zijn drie locaties in beeld die op korte termijn geschikt kunnen worden gemaakt voor huisvesting van statushouders.

Allereerst betreft dit een gebouw van Parnassia/De Jutters aan de Kiwistraat, waar op zeer korte termijn circa 40 alleenstaande minderjarigen kunnen worden ondergebracht die tot hun 18e een verblijfsstatus hebben in Nederland. Deze kinderen kunnen op een veilige manier en met begeleiding tijdelijk worden gehuisvest in deze voorziening van Parnassia, waarna ze kunnen doorstromen naar pleeggezinnen of overgaan op begeleid wonen. Hierbij is ook zeker gesteld dat deze kinderen direct na de herfstvakantie toegang hebben tot passend onderwijs, waarmee ook meteen in hun dagbesteding is voorzien. Daarnaast kan het gemeentelijke pand aan de Scheveningseweg 90 geschikt worden gemaakt voor 50 à 100 statushouders. Dit pand is vanaf begin 2016 beschikbaar.

Een locatie waar een grote groep mensen gehuisvest kan worden, betreft het voormalige gebouw van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aan de Anna van Hannoverstraat. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft Den Haag verzocht om hier op korte termijn asielzoekers tijdelijk te kunnen opvangen. Het college geeft hier gehoor aan met een maximum van 600, op voorwaarde dat de locatie vanaf 1 januari 2016 alleen ter beschikking komt voor huisvesting van statushouders en als - in samenwerking met het rijk - vóór 1 januari 2016 een sluitende business case wordt uitgewerkt. Deze dient te passen binnen de Nota van Uitgangspunten zoals die is vastgesteld voor de Laan v NOI e.o.. Tot 1 januari 2016 vindt de tijdelijke noodopvang plaats onder regie en voor rekening van het COA. De aanpak van het voormalig ministerie van SZW voor de huisvesting van statushouders zal dienen als een eerste Rijkspilot. Het pand leent zich vanwege het oppervlak en de indeling wellicht ook voor co-housing met bijvoorbeeld studenten. Ook deze mogelijkheid zal worden onderzocht bij de verdere uitwerking.

Met wie gaan we het doen?

De huisvesting en begeleiding van extra statushouders is een taak waarbij de gemeente samenwerkt met onder meer schoolbesturen, welzijnsorganisaties, Vluchtelingenwerk, Parnassia, Centrum45, de Jutters. Wat wij doen is in hoge mate aanvullend op wat in de regio al aan noodopvang en opvang in asielzoekerscentra gebeurt of op stapel staat. Den Haag concentreert zich op de langdurige huisvesting van statushouders. Daarom stemmen we op bestuurlijk en ambtelijk niveau met omliggende gemeenten af hoe we voorzieningen, zoals bijvoorbeeld onderwijs, kunnen inzetten.

Intussen is een interdisciplinaire Taskforce Statushouders ingericht onder verantwoordelijkheid van wethouder Wijsmuller (SWDC). In deze Taskforce wordt de huisvesting en begeleiding en integratie van

statushouders integraal gerealiseerd door medewerkers van de verschillende diensten. De Taskforce komt onder leiding te staan van de externe programmamanager Roel Steenbeek, voormalig voorzitter van de Raad van Bestuur van de Amsterdamse woningcorporatie Ymere en thans onder meer lid van de Raad van Commissarissen bij de woningcorporatie Staedion. De heer Steenbeek is aangetrokken om zijn deskundigheid op het gebied van vastgoed, zijn vermogen om verschillende partijen bij taken te betrekken en zijn ervaring op het gebied van sociale huisvesting. Het college hecht eraan de raad te informeren dat met de heer Steenbeek een overeenkomst is aangegaan in overeenstemming met de Wet Normering Topinkomens. Ook is vastgelegd hoe zijn rol als programmamanager zich verhoudt tot zijn rol als commissaris waarbij belangenverstrengeling contractueel is uitgesloten.

Tijdpad

Vanaf heden tot en met 2016 moeten we in totaal nog 2.390 statushouders huisvesten.

Op de korte termijn, deze week, kunnen de veertig minderjarige vluchtelingen met een verblijfsvergunning geplaatst worden. Voor de panden aan de Scheveningseweg en de Anna van Hannoverstraat bezien we op dit moment wat nodig is om ze voor dit doel geschikt te maken. Deze locaties komen begin 2016 beschikbaar. Ondertussen draait de zoektocht naar klein- en grootschalige opvangmogelijkheden op volle toeren. Daarbij kijken we vooral naar de mogelijkheden om panden snel geschikt te maken voor huisvesting met inbegrip van de relatie tot de benodigde onderwijs-, sociale, welzijns- en medische voorzieningen. Eind november/begin december hebben we daar een duidelijker beeld van. Daarnaast is het plan om locaties die met investering van meer tijd en moeite bewoonbaar kunnen worden gemaakt in 2016 op te leveren. Per kwartaal informeren we de Raad over de voortgang.

Communicatie met bewoners

Het is belangrijk dat de burgers van de stad weten wat de inzet van het stadsbestuur is om bij te dragen aan goede en verantwoorde aanpak van het vraagstuk van de huisvesting van asielzoekers en statushouders. Bij de keuze voor een locatie ontvangen de direct omwonenden een persoonlijke uitnodiging voor een informatieve bijeenkomst. Tegelijkertijd zal er een e-mailbox worden geopend waar mensen vragen kunnen stellen. Afhankelijk van de aard van de vragen die leven, wordt besloten of een bredere informatieavond wordt belegd.

Er zijn mensen die geen statushouders in hun omgeving willen. Aan die wens kunnen en willen we niet tegemoet komen. De noodzaak tot opvang beschouwt het college als een gegeven, aan ons allemaal de opdracht die taak zo goed mogelijk te vervullen.

Om iedereen antwoord te kunnen geven op de vragen en om het hulpaanbod in goede banen te leiden, stellen we 'vliegende brigades' in: mensen van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie, die zijn toegerust om de goede antwoorden te kunnen geven.

Financiën

De afgelopen jaren is de huisvesting van statushouders gefinancierd uit verschillende programma's. Nu het aantal statushouders dat onderdak geboden zal worden groeit, staan de budgetten onder druk.

Een eerste grove schatting leert dat de huisvesting van statushouders in 2016 eenmalig 20 tot 40 miljoen euro vergt. De uitgaven voor begeleiding en zorg komen naar verwachting uit op 5 à 10 miljoen euro eenmalig en daarna ruim 4 miljoen euro per jaar. Hier bovenop komen nog de kosten voor onderwijs en (bijzondere) bijstand. Met betrekking tot dit laatste hebben verschillende partijen er al bij het rijk op aangedrongen om hiervoor een budget te vormen, zodat gemeenten kunnen declareren.

Het college van Den Haag verlangt van het rijk extra financiering voor de enorme inspanning die de gemeente op zich neemt. Zonder harde afspraken daarover is de gemeente niet in staat deze opgave waar te maken. Mede op verzoek van Den Haag hebben de G4 gemeenten en de VNG een harde financiële claim neergelegd bij het Rijk.

Tenslotte

Het college denkt zo op een zorgvuldige manier een bijdrage te kunnen leveren aan het grote vraagstuk van opvang van vluchtelingen in Europa en in Nederland. Met de beslissing om ons vooral te richten op de vluchtelingen die een verblijfstatus hebben, denken wij de ruimte te scheppen om tot een structurele, samenhangende aanpak te komen. Waarbij wij vluchtelingen niet alleen een dak boven het hoofd, maar ook perspectief bieden in onze Haagse samenleving.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

mw. A.W.H. Bertram J.J. van Aartsen